PROVEDBENA UREDBA KOMISIJE (EU) 2025/24

od 19. prosinca 2024.

o izmjeni Uredbe (EU) br. 965/2012 u pogledu zahtjeva za operatore zrakoplova u vezi sa zemaljskim uslugama

(Tekst značajan za EGP)

EUROPSKA KOMISIJA,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije,

uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2018/1139 Europskog parlamenta i Vijeća od 4. srpnja 2018. o zajedničkim pravilima u području civilnog zrakoplovstva i osnivanju Agencije Europske unije za sigurnost zračnog prometa i izmjeni uredbi (EZ) br. 2111/2005, (EZ) br. 1008/2008, (EU) br. 996/2010, (EU) br. 376/2014 i direktiva 2014/30/EU i 2014/53/EU Europskog parlamenta i Vijeća te stavljanju izvan snage uredbi (EZ) br. 552/2004 i (EZ) br. 216/2008 Europskog parlamenta i Vijeća i Uredbe Vijeća (EEZ) br. 3922/91 ([1]), a posebno njezin članak 31. stavak 1. točku (a),

budući da:

(1) Uredbom (EU) 2018/1139 utvrđuju se bitni zahtjevi za sigurno pružanje zemaljskih usluga za organizacije pružatelje zemaljskih usluga i operatore zrakoplova koji samostalno obavljaju te usluge.

(2) Uredbom Komisije (EU) br. 965/2012 ([2]) utvrđuju se tehnički zahtjevi i upravni postupci u vezi s letačkim operacijama te, među ostalim, upute i postupci za osoblje uključeno u zemaljske operacije, dužnosti, odgovornosti i osposobljavanje osoblja uključenog u zemaljske operacije i ugovorene aktivnosti operatora zrakoplova. Te tehničke zahtjeve i upravne postupke trebalo bi ažurirati, pojasniti i uskladiti sa zahtjevima za zemaljske usluge i organizacije koje ih pružaju, kako je utvrđeno u Delegiranoj uredbi Komisije (EU) 2025/20 ([3]).

(3) Kako bi se osigurala visoka razina sigurnosti civilnog zrakoplovstva u Uniji, ova bi Uredba trebala odražavati najnovija dostignuća i najbolje prakse u području zemaljskih usluga, primjenjive standarde i preporučene prakse Međunarodne organizacije civilnog zrakoplovstva i iskustvo u operacijama zemaljskih usluga u svijetu, kao i znanstveni i tehnički napredak u području zemaljskih usluga, te bi trebala biti razmjerna s intenzitetom i složenošću zemaljskih usluga i omogućavati potrebnu fleksibilnost za prilagođenu usklađenost.

(4) Uredbu (EU) br. 965/2012 trebalo bi stoga izmijeniti kako bi se uzele u obzir promjene uvedene odredbama o zemaljskim uslugama u Delegiranoj uredbi (EU) 2025/20, u slučajevima kada su te usluge ugovorene s trećom strankom koja djeluje kao pružatelj zemaljskih usluga i kada ih operatori zrakoplova obavljaju samostalno u komercijalnom zračnom prijevozu složenim zrakoplovima na motorni pogon.

(5) U zahtjevima za zemaljske usluge koji se primjenjuju na operatore zrakoplova uvode se novi pojmovi za definiranje zadaća i procesa u okviru zemaljskih usluga, stoga bi za te pojmove trebalo dodati nove definicije.

([1]) SL L 212, 22.8.2018., str. 1., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1139/oj.

([2]) Uredba Komisije (EU) br. 965/2012 od 5. listopada 2012. o utvrđivanju tehničkih zahtjeva i upravnih postupaka u vezi s letačkim operacijama u skladu s Uredbom (EZ) br. 216/2008 Europskog parlamenta i Vijeća (SL L 296, 25.10.2012., str. 1., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2012/965/oj).

([3]) Delegirana uredba Komisije (EU) 2025/20 od 19. prosinca 2024. o dopuni Uredbe (EU) 2018/1139 Europskog parlamenta i Vijeća utvrđivanjem zahtjeva za sigurno pružanje zemaljskih usluga i za organizacije koje ih pružaju (SL L, 2025/20, 7.3.2025., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2025/20/oj).

(6) Sve organizacije obuhvaćene Uredbom (EU) 2018/1139 odgovorne su za upravljanje sigurnosnim rizicima i za stalno poboljšanje sigurnosti, uključujući uzajamnu razmjenu informacija relevantnih za sigurnost. Svrha je osigurati zajednički pristup pri uklanjanju sigurnosnih rizika kontakata u zemaljskim operacijama, koji nadilazi obveze izvješćivanja o događajima. Tim bi se pristupom ispunile obveze izvješćivanja nadležnih tijela o događajima i osigurao izravniji protok sigurnosnih informacija među predmetnim dionicima. Stoga bi pravila trebalo izmijeniti kako bi se operatorima zrakoplova omogućilo da s drugim organizacijama razmjenjuju relevantne sigurnosne informacije koje proizlaze iz izvješća o događajima ili nadzornih inspekcijskih pregleda i audita kako bi im se pružila potpora u održavanju sigurnosti vlastitih operacija.

(7) U bitnim zahtjevima iz Uredbe (EU) 2018/1139 propisano je da organizacije pružaju zemaljske usluge u skladu s operativnim uputama i postupcima operatora zrakoplova. Operativni postupci za istu zemaljsku uslugu i za isti tip zrakoplova mogu se znatno razlikovati među operatorima zrakoplova, što povećava rizik od ljudske pogreške, a to može dovesti do oštećenja zrakoplova i ugroziti sigurnost leta. Stoga je usklađivanje različitih operativnih postupaka ključno za sigurno i učinkovito pružanje zemaljskih usluga. Ovom bi se Uredbom trebalo omogućiti što veće smanjenje broja operativnih postupaka za istu zemaljsku uslugu koji se primjenjuju na isti tip zrakoplova i osigurati usklađivanje tih postupaka. Budući da se od organizacija pružatelja zemaljskih usluga zahtijeva da razviju vlastite operativne postupke za pružanje zemaljskih usluga, dajući prednost sigurnosti i održavanju ravnoteže između sigurnosti i komercijalnog pritiska, pravila za letačke operacije trebalo bi izmijeniti kako bi se operatorima zrakoplova omogućilo da pristanu na to da organizacija pružatelj zemaljskih usluga koja izjavljuje svoju aktivnost u skladu s Delegiranom uredbom (EU) 2025/20 primjenjuje vlastite operativne postupke za pružanje zemaljskih usluga.

(8) Kako bi se osigurala proporcionalnost područja primjene i usklađenost s Delegiranom uredbom (EU) 2025/20, nove odgovornosti povezane sa zemaljskim uslugama utjecat će samo na operatore aviona koji obavljaju operacije komercijalnog zračnog prijevoza složenim zrakoplovima na motorni pogon kada samostalno obavljaju usluge. Pravila za letačke operacije trebala bi sadržavati nužnu poveznicu s Delegiranom uredbom (EU) 2025/20, čime bi se izbjeglo udvostručavanje. Istodobno bi zahtjevi trebali osigurati osnovnu razinu sigurnosti za pružanje zemaljskih usluga koje su isključene iz Delegirane uredbe (EU) 2025/20 i koje ostaju pod punom odgovornošću i kontrolom operatora zrakoplova.

(9) Operatori zrakoplova odgovorni su za obavljanje određenih zemaljskih usluga koje ostaju pod njihovom potpunom kontrolom i nisu obuhvaćene Delegiranom uredbom (EU) 2025/20. Takav je slučaj zemaljski nadzor kada tu aktivnost samostalno obavlja bilo koji operator s vlastitim osobljem, kao i određene faze postupka nadzora ukrcaja, konkretno izračun mase i ravnoteže, planiranje opterećenja, izdavanje dokumenata o masi i ravnoteži te povezana komunikacija, bez obzira na to obavljaju li se te aktivnosti samostalno ili su eksternalizirane kao ugovorene usluge. Pravila za letačke operacije trebalo bi izmijeniti kako bi se pojasnile odgovornosti operatora u vezi s tim zemaljskim uslugama.

(10) Program osposobljavanja za osoblje operatora zrakoplova koje samostalno obavlja zemaljske usluge također bi trebao biti uključen u njihov operativni priručnik bez odobrenja nadležnog tijela. Međutim, kako bi se osiguralo jednako postupanje prema svim organizacijama pružateljima zemaljskih usluga, program osposobljavanja uključen u operativni priručnik trebao bi podlijegati provjeri samo tijekom redovitih aktivnosti nadzora. Relevantni zahtjev za letačke operacije trebalo bi na odgovarajući način izmijeniti kako bi odražavao to jednako postupanje.

(11) Nadzor ukrcaja je proces u okviru zemaljskih usluga koji je složen i od ključne važnosti za sigurnost. Proces nadzora ukrcaja sastoji se od nekoliko faza i podrazumijeva jasnu raspodjelu zadaća i odgovornosti među osobama uključenima u njihovu provedbu. Izračun mase i ravnoteže, planiranje opterećenja, izdavanje dokumenata o masi i ravnoteži te povezana komunikacija dio su procesa nadzora ukrcaja koji ostaju pod potpunom kontrolom i odgovornošću operatora zrakoplova jer se u potpunosti temelje na podacima koje su dostavili proizvođač zrakoplova i operator zrakoplova. Iako je taj proces već poznat operatorima zrakoplova i primjenjuje se u okviru njihova sustava operativne kontrole, u postojećim pravilima nije jasno definiran proces nadzora ukrcaja i ne

utvrđuju se razne zadaće i odgovornosti osoba koje obavljaju te aktivnosti. S obzirom na to da prethodno navedene faze procesa nadzora ukrcaja može obavljati operator zrakoplova samostalno ili ugovoreno s trećom strankom koja djeluje kao organizacija pružatelj zemaljskih usluga, važno je da pravila pruže jasnoću i pravnu sigurnost u tom pogledu, kao i jednake uvjete za sve organizacije koje obavljaju te aktivnosti. Zahtjeve za letačke operacije trebalo bi izmijeniti kako bi se osiguralo da su funkcije nadzora ukrcaja i odgovornosti uključenih osoba utvrđene i opisane u operativnom priručniku operatora zrakoplova.

(12) Zahtjevi utvrđeni u ovoj Uredbi temelje se na Mišljenju br. 01/2024 ([4]) Agencije Europske unije za sigurnost zračnog prometa („Agencija”) u skladu s člankom 75. stavkom 2. točkama (b) i (c) i člankom 76. stavkom 1. Uredbe (EU) 2018/1139.

(13) Sektoru zemaljskih usluga i nadležnim tijelima potrebno je osigurati dovoljno vremena za provedbu novog regulatornog okvira nakon stupanja na snagu ove Uredbe, stoga bi u Uredbi trebalo predvidjeti prijelazno razdoblje od tri godine.

(14) Zahtjevi utvrđeni u ovoj Uredbi u skladu su s mišljenjem Odbora za primjenu zajedničkih sigurnosnih pravila u području civilnog zrakoplovstva osnovanog člankom 127. Uredbe (EU) 2018/1139,

DONIJELA JE OVU UREDBU:

Članak 1.

Prilozi I., III. i IV. Uredbi (EU) br. 965/2012 mijenjaju se u skladu s Prilogom ovoj Uredbi.

Članak 2.

Stupanje na snagu i primjena

1. Ova Uredba stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

2. Primjenjuje se od 27. ožujka 2028.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu 19. prosinca 2024.

Za Komisiju
Predsjednica
Ursula VON DER LEYEN

([4]) https://www.easa.europa.eu/en/document-library/opinions/opinion-no-012024.

PRILOG

Prilozi Uredbi (EU) br. 965/2012 mijenjaju se kako slijedi:

1. U Prilogu I. dodaju se točke 130. i 131.:

„130. „zemaljski nadzor” znači zemaljska usluga koja se sastoji od aktivnosti povezanih s nadzorom svih zemaljskih usluga za operatora na aerodromu. Ta se usluga može ugovoriti s organizacijom pružateljem zemaljskih usluga ili je može samostalno obavljati sam operator zrakoplova;

131. „nadzor ukrcaja” znači postupak za koji je odgovoran operator zrakoplova kako bi se osiguralo da je zrakoplov sigurno i učinkovito natovaren prije svakog leta.”.

2. Prilog III. mijenja se kako slijedi:

1. u točki ORO.GEN.150 dodaje se podtočka (d):

„(d) obavješćuje sve ugovorene organizacije pružatelje zemaljskih usluga o mjerama poduzetima za uklanjanje neusklađenosti ako neusklađenost izravno utječe na sigurnosni rizik u okviru tih organizacija pružatelja zemaljskih usluga ili na njihove odgovornosti.”;

2. u poddijelu GEN odjeljku 3. „Dodatni organizacijski zahtjevi” dodaje se točka ORO.GEN.315:

„ORO.GEN.315 Operativni postupci za zemaljske usluge

(a) Operator osigurava da se zemaljske usluge za njegove zrakoplove, putnike, poštu i teret pružaju kao samostalno obavljanje usluga od strane vlastitog osoblja ili kao ugovorene usluge trećoj stranci koja djeluje kao organizacija pružatelj zemaljskih usluga ili kao kombinacija oba oblika.

(b) Operator osigurava da treća stranka koja djeluje kao organizacija pružatelj zemaljskih usluga pruža usluge u skladu s uputama i postupcima operatora.

(c) Pri ugovaranju zemaljskih usluga navedenih u članku 2. stavku 2. Delegirane uredbe Komisije (EU) 2025/20 s organizacijom koja djeluje prema uvjetima izjave u skladu s tom uredbom, operator može u bilo kojem od sljedećih slučajeva koristiti operativne postupke organizacije s kojom je sklopljen ugovor:

1. operator je suglasan da organizacija pružatelj zemaljskih usluga primjenjuje vlastite operativne postupke za pružanje zemaljskih usluga u skladu s točkom GH.OPS.005 podtočkom (b) Delegirane uredbe Komisije (EU) 2025/20. To se dokumentira;

2. organizacija pružatelj zemaljskih usluga izjavila je da je sposobna izvršavati odgovornosti povezane s pruženim uslugama i ta je izjava valjana;

3. operator ne može staviti na raspolaganje vlastite postupke i upute organizaciji pružatelju zemaljskih usluga.

(d) Ako operator osigurava zemaljski nadzor sa svojim osobljem kao samostalno obavljanje usluga ili tu aktivnost ugovara s trećom strankom koja djeluje kao pružatelj usluga, on osigurava da je funkcija zemaljskog nadzora u skladu s točkom ORO.GEN.110 i u svoj operativni priručnik uključuje sljedeće elemente:

1. opis aktivnosti uključenih u opseg zemaljskog nadzora i sve potrebne postupke;

2. odgovornosti povezane s tom funkcijom;

3. program osposobljavanja za tu funkciju, s naglaskom na osposobljavanje u području sigurnosti kada ta funkcija uključuje zadatke povezane sa sigurnošću.”.

3. Prilog IV. mijenja se kako slijedi:

1. u poddijelu GEN odjeljku 1. „Zrakoplovi na motorni pogon” dodaje se sljedeća točka CAT.GEN.MPA.220:

„CAT.GEN.MPA.220 Dodatne odgovornosti za operatore kompleksnih aviona na motorni pogon u komercijalnom zračnom prijevozu koji samostalno obavljaju usluge

(a) Operator koji obavlja bilo koju od zemaljskih usluga navedenih u članku 2. stavku 2. Delegirane uredbe (EU) 2025/20 za sebe ili unutar jedinstvene poslovne grupacije zračnih prijevoznika (samostalno obavljanje usluga) mora ispunjavati primjenjive zahtjeve iz Priloga I. i Priloga II. toj uredbi, osim zahtjeva koji se primjenjuju na funkciju zemaljskog nadzora, koji moraju biti u skladu s točkom ORO.GEN.315.

(b) Operator dostavlja program osposobljavanja za svoje osoblje koje pruža zemaljske usluge u skladu s točkom ORGH.GEN.145 Delegirane uredbe (EU) 2025/20 nadležnom tijelu odgovornom za nadzor zemaljskih usluga. Program osposobljavanja za opasnu robu podliježe odobrenju u skladu s točkom ORO.GEN.110 podtočkom (j).”;

2. u točki CAT.POL.MAB.105 podtočka (b) podpodtočka 1. zamjenjuje se sljedećim:

„1. provjerava cjelovitost izlaznih podataka kako bi se osiguralo da su podaci unutar ograničenja AFM-a ili ograničenja operativnog priručnika ako su restriktivnija; i”;

3. dodaje se točka CAT.POL.MAB.110:

„CAT.POL.MAB.110 Proces nadzora ukrcaja

Operator uspostavlja i provodi proces nadzora ukrcaja i povezane postupke, koji moraju biti uključeni u operativni priručnik.”.